

CRNA GORA
GLAVNI GRAD PODGORICA
PREDSJEDNICA SKUPŠTINE

Broj: 02-016/25-165/2

Podgorica, 21. februar 2025. godine

Poštovani odbornici/e,

Shodno članu 114 Poslovnika Skupštine Glavnog grada („Službeni list – opštinski propisi”, br. 31/19, 16/20 i 43/20), u prilogu Vam dostavljam Amandmane (XXIV) na **Predlog odluke o budžetu Glavnog grada – Podgorice za 2025. godinu** koje su podnijeli odbornici Demokratske partije socijalista Crne Gore: **mr Andrija Klikovac**, predsjednik Kluba odbornika Demokratske partije socijalista “I riječju i djelom! – dr Nermin Abdić”; odbornici **doc. dr Stefan Ćulafić** i **Vladan Arsović** i odbornica **mr Ksenija Aranitović**.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA SKUPŠTINE,
dr Jelena Borovinić Bojović

Jelena Borovinić Bojović

CRNA GORA
GLAVNI GRAD PODGORICA
SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA
Klub odbornika „DPS – I riječju i djelom! – dr Nermin Abdić“
Podgorica, 20.02.2025. godine

DPS Demokratska
partija socijalista
Crne Gore

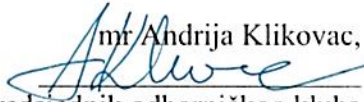
Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

f. brojno. 21. 02 2025				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	016	125	-	165

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA
- n/r predsjednici, dr Jeleni Borovinić Bojović -

Poštovana predsjednice,

U prilogu akta dostavljamo amandmane na Odluku o budžetu Glavnog grada Podgorica za 2025. godinu, te na osnovu čl. 43 i čl. 113 Poslovnika Skupštine Glavnog grada, predlažemo da iste odmah stavite u skupštinsku proceduru.

mr Andrija Klikovac,
predsjednik odborničkog kluba
Demokratska partija socijalista Crne
Gore

doc. dr Stefan Čulafić,
odbornik
Demokratska partija socijalista Crne Gore

mr Ksenija Aranitović,
odbornica
Demokratska partija socijalista Crne Gore

Vladan Arsović,
odbornik
Demokratska partija socijalista Crne Gore

CRNA GORA
GLAVNI GRAD PODGORICA
SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA
Klub odbornika „DPS – I riječju i djelom! – dr Nermin Abdić“
Podgorica, 20.02.2025. godine

SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA
- n/r predsjednici, dr Jelena Borovinić Bojović -

Na osnovu čl. 43 i čl. 113 Poslovnika Skupštine Glavnog grada, podnosimo sljedeće amandmane na Odluku o budžetu Glavnog grada Podgorica za 2025. godinu, radi stavljanja u skupštinsku proceduru:

AMANDMAN I

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4318 – Ostali transferi pojedincima, predloženi iznos „1 694 500,00 “ se mijenja i glasi „1 944 500“.

U čl. 18, org. klasa 12 – Sekretarijat za socijalno staranje, ekonomska klasa 431, pozicija 4318 „Ostali transferi pojedincima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „816 500,00“ glasi „1 066 500,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi pojedincima, za izdvajanja Sekretarijatu za socijalno staranje uveća iznos za 250 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **uvećanje naknade za podršku za novorođenčad** koja je prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 250 000,00 EUR za još 250 000,00 EUR na 500 000,00 EUR.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga analizirali smo broj djece rođene u Podgorici u prethodne 4 godine. 2023. godine rođeno je 2458 djece; 2022. godine rođeno je 2562 djece; 2021 godine rođeno je 2595 djece; 2020 godine rođeno je 2496 djece. U posljednje 4 godine prosječno je u Glavnom gradu – Podgorici rađano 2527 djece, što znači da je podrška za novorođenčad iznosila u prosjeku oko 100 EUR po novorođenom djetetu.

Razlozi za donošenje ovog amandmana dodatno leže u tome što smatramo da je nedopustivo nizak iznos naknade koja se izdvaja za novorođeno dijete na teritoriji Glavnog grada - Podgorice. Uporednom analizom izdvajanja po sličnim osnovama gradskih uprava gradova u regionu došli smo do podataka da grad Split izdvaja 275 eura za prvorodeno dijete, a 536 eura za drugo dijete, dalje, grad Zagreb izdvaja oko 600 eura za prvorodeno dijete, Rijeka oko 450 eura, grad Beograd za istu namjenu izdvaja oko 800 eura, u Novom Sadu je naknada oko 450 eura, a u Nišu oko 150 eura, takođe Tirana kroz „baby boom“ odluku izdvaja oko 400 eura po svakom prvorodnom djetetu. Činjenica da Glavni grad – Podgorica izdvaja 100 eura po svakom rođenom djetetu, priznaćete kada se pogledaju gradovi u regionu izgleda u najmanju ruku skromno.

U proteklom periodu zabilježena je izuzetno visoka stopa inflacije, koja je u značajnoj mjeri uticala na budžete domaćinstava, a samim tim i na životni standard građana Podgorice. Povećana stopa inflacije uticala je na povećanje troškova nabavke sredstava za ličnu higijenu, prehrambene namirnice, opremu za bebe i sl. čije su tržišne cijene značajno povećane u odnosu na raniji period.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način povećati naknadu za novorođeno dijete na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN II

U čl. 3, ekonomska klasa 418 - Subvencije, pozicija 4181 – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga, predloženi iznos „860 000,00 “ se mijenja i glasi „960 000,00“.

U čl. 18, org. klasa 24 – Sekretarijat za saobraćaj, ekonomska klasa 418, pozicija 4181 „Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „10 000,00“ glasi „110 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Subvencije za proizvodnju i pružanje usluga, za izdvajanja Sekretarijatu za saobraćaj uveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **uvećanje subvencija za kupovinu vozila na električni pogon** koja je prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 10 000,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 110 000,00 EUR.

Razloge za prihvatanje ovog amandmana vidimo u činjenici da se prelaskom sa korišćenja vozila sa pogonom na fosilna goriva na vozila koja koriste električni pogon stimuliše zaštita životne sredine i smanjenje emisije štetnih gasova u Glavnom gradu – Podgorici. Lokalna samouprava ima važnu ulogu u promovisanju e-mobilnosti, pa smatramo da dodjela subvencija od strane Glavnog grada - Podgorice može omogućiti građanima da stvore uslove za finansijski opravdano ulaganje i da tako aktivno doprinose konceptu e-mobilnosti u njegovoj ranoj fazi razvoja u našem gradu. Bez obzira na to što imamo alarmantne činjenice da na godišnjem nivou čak hiljadu ljudi u Crnoj Gori izgubi život zbog zagađenja vazduha, nemamo konkretne i temeljite promjene u pravcu da vazduh bude čist, odnosno da vazduh bude bezbjedan za zdravlje. Jako je zabrinjavajuće kad znate da u Podgorici, imamo oko 100 smrti godišnje uzrokovanih zagađenjem vazduha.

Subvencionisanjem nabavke električnih vozila Glavni grad – Podgorica će direktno uticati na podsticaje za poboljšanje kvaliteta vazduha, kao i smanjenje izvora zagađenja vazduha odnosno smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte u drumskom saobraćaju na teritoriji Glavnog grada – Podgorice. Kao predvodnik svih pozitivnih promjena u domenu lokalnih samouprava u Crnoj Gori moramo prepoznati važnost, planirati i razvijati koncept e-mobilnosti u okviru svojih mogućnosti i na što bolji način stvoriti uslove za finansijsku podršku građanima koja im je na ovaj način dostupna.

Štaviše Evropski parlament je nedavno, prepoznajući značaj ovog pitanja, usvojio zakon koji predviđa da će se u Evropi od 2035. godine prodavati samo automobili sa nultom emisijom štetnih gasova, što znači da će biti zabranjena prodaja novih vozila na benzin i dizel. Želja je da se u Evropi ubrza prelaz na vozila na električni pogon i da se proizvođači automobila podstaknu da više ulažu u elektrifikaciju, što je dodatno podstaknuto i mnogim drugim zakonom, koji će od država članica zahtijevati da postave milione stanica za punjenje električnih vozila. Ovakva zakonska regulativa smatramo u bliskoj budućnosti čeka i naš Glavni grad – Podgoricu, kao i državu Crnu Goru, pa u skladu sa tim smatramo da bi trebalo biti proaktivan i građanima ponuditi finansijsku potporu i kroz institucije Glavnog grada.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način obezbijediti subvencija za kupovinu vozila na električni pogon na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN III

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4318 – Ostali transferi pojedincima, predloženi iznos „1 694 500,00“ se mijenja i glasi „1 794 500“.

U čl. 18, org. klasa 12 – Sekretarijat za socijalno staranje, ekonomska klasa 431, pozicija 4318 „Ostali transferi pojedincima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „816 500,00“ glasi „916 500,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi pojedincima, za izdvajanja Sekretarijatu za socijalno staranje uveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **podršku medicinski potpomognute oplodnje parovima koji se bore sa neplodnošću** koja je prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 816 500,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 916 500,00 EUR.

Razloge za prihvatanje ovog amandmana vidimo u činjenici da Skupština Glavnog grada kao jedno od prava iz domena socijalne zaštite građana Glavnog grada može da uvede i mjeru podrške medicinski potpomognute oplodnje (MPO) u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti i Zakonom o medicinski potpomognutoj oplodnji. Razloge za prihvatanje ovog amandmana takođe vidimo u činjenici koja oslikava konstantnu lošu demografsku sliku u Crnoj Gori unazad četiri godine. Država Crna Gora unazad četiri godine, bilježi negativan prirodni priraštaj što znači da broj umrlih prevazilazi broj rođene djece. Usvajanjem ovog amandmana u određenoj mjeri bi se pomoglo parovima koji imaju poteškoće da dobiju djecu, a samim tim i uticalo na natalitet u Glavnom gradu, odnosno u Crnoj Gori.

Istraživanja pokazuju da svaki šesti par u CG ima problem začeća, što znači da između 10 i 15 % stanovništva ima problem sa neplodnošću što je značajan dio populacije. Razlozi tome su brojni, a samo neki od njih su: godine života, hormonski status, stres, različite infekcije, stanje reproduktivnih organa, životne navike itd. Unazad desetak godina na svakih deset žena koje su se liječile od steriliteta dolazio je po jedan muškarac, a danas se broj neplodnih muškaraca izjednačio sa brojem žena (30% muškaraci, 30% žene, 30% su zajednički razlozi i 10% je pacijenata kod kojih postoji infertilitet nepoznatog uzroka).

U ovom smislu prvi socijalni servis koji ima za cilj podršku lokalne samouprave parovima koji se bore sa problemom neplodnosti pokrenut je još 2020. godine od strane Glavnog grada, od kada počinju da se izdvajaju finansijska sredstva za ovu namjenu u budžetu Glavnog grada. Uzimajući u obzir značaj problema i procenat populacije koja je obuhvaćena ovom odlukom, te brojnost stanovnika Glavnog grada, mišljenja smo da su se stekli uslovi za inicijativu ovakve sadržine. Finansijski efekti ovog amandmana neće imati značajniji dodatni uticaj na budžet budući da se ne radi potpunom pokrivanju troškova MPO, već o podršci (subvencioniranju) dijela troškova, a takođe cijeneći stabilnu finansijsku situaciju u Glavnom gradu i prihode koji su u proteklom periodu ostvareni.

Dodatno, sličnu vrstu pomoći pruža i Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore (FZOCCG), pa bi na teret budžeta Glavnog grada Podgorice bili samo korisnici koji se prijave za subvenciju, a istu ne koriste kroz program FZOCCG. Takođe, treba voditi računa i o tome da je ova vrsta pomoći građanima Podgorice, u određenom smislu i djelatnost od javnog značaja, i saglasno tome potrebno je u dodatno stimulisati i subvencionirati ovakve djelatnosti.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba obezbijediti podršku za medicinski potpomognutu oplodnju za parove koji se bore sa neplodnošću na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN IV

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4318 – Ostali transferi pojedincima, predloženi iznos „1 694 500,00 “ se mijenja i glasi „1 864 500“.

U čl. 18, org. klasa 16 – Sekretarijat za kulturu, ekonomska klasa 431, pozicija 4318 „Ostali transferi pojedincima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „267 000,00“ glasi „437 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi pojedincima, za izdvajanja Sekretarijatu za kulturu uveća iznos za 170 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za povećanje **izdvajanja za studentske stipendije** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 70 000,00 EUR za još 170 000,00 EUR na 240 000,00 EUR.

Razlozi za prihvatanje ovog amandmana se nalaze u tome da je u prethodnih nekoliko godina od kako je ustanovljen institut stipendiranja studenata na teritoriji Glavnog grada – Podgorice više puta povećavana minimalna zarada, što je sa sobom dovelo do neminovnog rasta troškova života studenata i u dobroj mjeri obezvrijedilo iznos stipendija i negativno uticalo na studentski standard. Valja podsjetiti da je uvećan PDV na knjige, da su povećani troškovi nabavke udžbenika i druge potrebne literature, kao i materijala potrebnih za pripremu ispitnih radova.

Važno je istaći da je studentima u cilju lakšeg pristupa informacijama, praćenja nastave i bavljenja naučno – istraživačkim radom neophodna savremena IT oprema (lap top, štampač i sl..) čije su tržišne cijene značajno povećane u odnosu na raniji period. Visina izdataka za ishranu (bonove) povećala se od septembra 2023. godine, prvi put nakon 2009. godine, što ukazuje da su se inflatorna kretanja odrazila i na ovaj važan segment studentskog života.

Takođe ovim amandmanom predviđena su izdvajanja kojima bi se po prvi put iz budžeta Glavnog grada – Podgorice stipendirali studenti doktorskih studija, koji počinju da se bave naučno - istraživačkim radom. Stipendiranje studenata treba proširiti i na ovu kategoriju studenata i na taj način ih dodatno vezati za Crnu Goru i Podgoricu i staviti njihov puni potencijal u svrhu razvoja grada i države. Stipendiranje studenata doktorskih studija podstiče svojevrsnu izvrsnost i svrstava Glavni grad – Podgoricu među gradove regiona koji prepoznaju mlade ljude sa najvećim talentom i sa izuzetnom radnom etikom i gradove koji su spremni da dodatno stimulišu razvoj nauke i inovacija. Nakon usvajanja ovog amandmana i obezbjeđivanja sredstava za ovu namjenu, ovakva vrsta stipendiranja vrhunskih studenata bi se trebala detaljnije urediti posebnom odlukom o stipendiranju studenata doktorskih studija na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

Dodatno, razmatranju predlaganja ovog amandmana prethodilo je istraživanje izdvajanja za studentske stipendije u gradovima u regionu, pa tako mjesečna stipendija u Zagrebu iznosi 380 eura neto za učenike i 520 eura neto za studente. Za stipendije je u Budžetu Grada Zagreba za 2024. godinu ukupno izdvojeno 5.7 miliona eura. a ukupno je predviđeno čak 1.288 pojedinačnih stipendija. U Rijeci se izdvaja 70 stipendija za učenike i studente u neto iznosu od 150.00 EUR za učenike i 200.00 EUR za studente, čime su godišnja budžetska izdvajanja za ovu namjenu 156 000.00 EUR, pri čemu je budžet grada Rijeke oko 170 miliona eura.

Takode, grad Split izdvaja oko 300 000.00 EUR za stipendiranje svojih učenika i studenata, sa posebnim akcentom da se svake godine stipendira dio troškova školarine za 15 najboljih studenata doktorskih studija (u iznosu od 1 500.00 EUR jednokratno). Grad Beograd za stipendiranje učenika i studenata izdvaja oko 200.00 EUR mjesečno za učenike i oko 250 EUR mjesečno za studente.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba povećati podršku za stipendiranje studenata na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN V

U čl. 3, ekonomska klasa 432 – Ostali transferi, pozicija 4326 – Transferi privrednim društvima, predloženi iznos „19 110 000,00“ se mijenja i glasi „19 150 000,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 432, pozicija 4326 „Transferi privrednim društvima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „19 110 000,00“ glasi „19 150 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Transferi privrednim društvima, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 40 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **izradu tehničke dokumentacije za studiju izvodljivosti za panoramsku žičaru** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 19 110 000,00 EUR za još 40 000,00 EUR na 19 150 000,00 EUR.

Razlozi za prihvatanje ovog amandmana se sastoje u tome da je Podgorici kao Glavnom gradu Crne Gore potrebno poboljšanje turističkih kapaciteta koji za cilj imaju u konačnom i povećanje broja noćenja turista u Podgorici. Izradom tehničke dokumentacije - studije izvodljivosti, biće napravljen prvi korak u realizaciji ovog značajnog turističkog infrastrukturnog projekta.

Radi se postavljanju žičare/gondole za potrebe uspostavljanja prevoza putnika od gradske zone Glavnog grada - Podgorice (MZ Kruševac, MZ Gorica ili MZ Nova Varoš - ne ograničavajući se ni na druge mjesne zajednice, a što će se precizno odrediti prilikom izrade studije), preko područja koje gravitira u blizini Veljeg ili Malog brda (obuhvatajući, ali ne ograničavajući se na taj dio prostora) i u konačnom do prostora MZ Piperi (obuhvatajući prostor brda Trijebač, ali ne ograničavajući se na taj dio prostora). Takođe, potrebno je utvrditi optimalne veze sa postojećim mikrolokacijama i mrežom puteva, biciklističkih i pješačkih staza. Ukupna dužina trase planirane gondole od Podgorice, preko Veljeg/Malog brda do brda Trijebač iznosila bi oko 4 km.

Dužina može imati značajna odstupanja, u zavisnosti od karakteristika terena, imovinsko-pravnih pitanja i planske dokumentacije. U svakom slučaju, trasu gondole potrebno je uskladiti sa postojećom planskom i projektnom dokumentacijom, kao i eventualno sa planskom dokumentacijom koja je u razradi za ovo područje, vodeći računa, u mjeri mogućeg, da gondola bude trasirana dominantno kroz državnu imovinu, radi smanjenja troškova eventualne eksproprijacije. Radi utvrđivanja ovih i sličnih parametara potrebno je uraditi studiju izvodljivosti i precizno definisati projektni zadatak.

Studijom bi se utvrdila prostorna, ekološka, društvena, finansijska, tržišna i ekonomska opravdanost ovakve investicije za varijantna rješenja definisana konceptualnim rješenjem - prijedlogom na osnovu kojih se može donijeti odluka o opravdanosti ulaganja u ovakvu vrstu investicije.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti sredstva za izradu tehničke dokumentacije za studiju izvodljivosti za panoramsku žičaru na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN VI

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4415 – Izdaci za opremu, predloženi iznos „11 842 700,00“ se mijenja i glasi „13 842 700,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4415 „Izdaci za opremu“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „11 842 700,00“ glasi „13 842 700,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Izdaci za opremu, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 2 000 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **povećanje izdvajanja za nabavku novih autobusa** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 11 842 700,00 EUR za još 2 000 000,00 EUR na 13 842 700,00 EUR.

Razlozi za prihvatanje ovog amandmana se sastoje u tome da je Podgorici kao Glavnom gradu Crne Gore neophodno hitno rješavanje problema saobraćaja, a kao jedan od glavnih uzroka za gužve u saobraćaju u prethodnim godinama stalno je potenciran neadekvatan javni linijski prevoz. Analizirajući Prijedlog budžeta uočeno je da je za ovu namjenu predviđeno 2 000 000,00 EUR. Sagledavajući prethodna iskustva nabavke autobusa iz 2021. godine i 2022. godine, ali i iskustva nabavke autobusa iz gradova u regionu poput Splita i Rijeke, iznos koji je neophodno opredijeliti za ovu namjenu prilikom kupovine novih autobusa je najmanje 4 000 000,00 EUR.

Izdvajanjem ovog novca u budžetu realno je očekivati da se može ići u nabavku između 15 i 25 novih autobusa čime će u dobroj mjeri biti omogućeno još efikasnije funkcionisanje javnog linijskog prevoza u Glavnom gradu. Takođe, Glavni grad mora ići u smjeru nabavke novih autobusa na hibridni, ali i konvencionalni pogon, a ne u nabavku polovnih korišćenih autobusa koji su pri kraju svog radnog vijeka.

Nova uprava Glavnog grada treba pokazati senzibilitet ka podsticanju e – mobilnosti i smanjenju izduvne emisije štetnih gasova u javnom saobraćaju, te stoga ova ulaganja smatramo i nužnim i neophodnim.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba povećati izdvojena sredstva za nabavku novih autobusa na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN VII

U čl. 3, ekonomska klasa 432 – Ostali transferi, pozicija 4326 – Transferi privrednim društvima, predloženi iznos „19 110 000,00“ se mijenja i glasi „19 510 000,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 432, pozicija 4326 „Transferi privrednim društvima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „19 110 000,00“ glasi „19 510 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Transferi privrednim društvima, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 300 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **povećanje izdvajanja za subvencionisanje prevoza penzionerima i licima sa invaliditetom** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 19 110 000,00 EUR za još 400 000,00 EUR na 19 510 000,00 EUR.

Razlozi za prihvatanje ovog amandmana se sastoje u tome da je Podgorici kao Glavnom gradu Crne Gore neophodno hitno rješavanje problema saobraćaja, a kao jedan od glavnih uzroka za gužve u saobraćaju u prethodnim godinama stalno je potenciran neadekvatan javni linijski prevoz. Da bi uspješno omasovili korišćenje linijskog javnog prevoza mora se raditi na izgradnji kulture korišćenja linijskog javnog prevoza. U prethodnom periodu zajedničkim snagama na prijedlog odbornika opozicije subvencionirana je karta za gradski prevoz za učenike, stoga je logičan slijed da se isto uradi i sa penzionerima i licima sa invaliditetom. Njihove mjesečne karte je potrebno subvencionirati čime će se dodatno popularizovati korišćenje javnog linijskog prevoza, a samim tim i smanjiti gužva u saobraćaju na ulicama Glavnog grada – Podgorice.

Ova mjera predstavlja suštinski korak ka unaprjeđenju mobilnosti starijih osoba, kao posebno vulnerabilne kategorije korisnika, omogućavajući im lakši pristup resursima i uslugama neophodnim za zadovoljenje osnovnih životnih potreba, kao i inkluziju u svakodnevni život zajednice.

Mnoge evropske metropole, su sriječuci se sasličnim izazovima, prepoznale značaj javnog prevoza kao sredstva socijalne podrške starijim osobama. Na primjer, Zagreb je uveo sistem subvencioniranih karata za starije od 65 godina, omogućavajući im besplatan pristup javnom prevozu. Ova inicijativa nije samo poboljšala pristup svake starije osobe različitim uslugama, već je i smanjila socijalnu isključenost, omogućavajući im aktivnije učešće u društvenom životu.

Slična praksa postoji i u Splitu, gde je uvedena besplatna mjesečna karta za osobe starije od 65 godina. Ova politika je rezultirala ne samo poboljšanjem životnog standard starijih građana, već je doprinijela i stvaranju zajednice u kojoj su stariji građani više uključeni u svakodnevne aktivnosti, čime se promovirše međugeneracijska solidarnost.

U Ljubljani, takođe se sprovode slične inicijative, gdje su starije osobe oslobođene plaćanja dijela javnog prevoza.

Implementacija ovih mjera postavila bi Glavni grad Podgoricu u položaj lidera u pružanju podrške starijim građanima, čime bi demonstrirali posvećenost u naprijeđenju kvaliteta njihovog života i afirmaciji ljudskih prava. Takođe, omogućavanje besplatnog linijskog gradskog prevoza značajno bi doprinijelo smanjenju socijalne isključenosti, podstičući aktivno učešće starijih osoba u različitim društvenim aktivnostima, čime se unapređuje njihova psihološka i emocionalna dobrobit.

Osim toga, dostupnost besplatnog linijskog gradskog prevoza može značajno smanjiti stres i anksioznost koje često prate starije osobe, suočene sa izazovima saobraćaja i pristupa uslugama. Ova mjera bi olakšala pristup zdravstvenim ustanovama, velikim marketima i društvenim događanjima, što bi, posredno, povećalo njihovu samostalnost i poboljšalo kvalitetnijihovog života.

U okviru održivog razvoja, ova inicijativa se može smatrati dugoročnim strateškim potezom koji podstiče promišljeno korišćenje resursa linijskog gradskog prevoza, što ima potencijal da rezultira smanjenjem emisije štetnih gasova i poboljšanjem kvaliteta vazduha u gradu. To bi, dugoročno, dalo pozitivne efekte ne samo za starije osobe, već i za cjelokupnu zajednicu, u smislu poboljšanja i zaštite životne sredine.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba povećati izdvojena sredstva za subvencionisanje prevoza penzionerima i licima sa invaliditetom na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN VIII

U čl. 3, ekonomska klasa 419 – Ostali izdaci, pozicija 4193 – Izrada i održavanje softvera, predloženi iznos „547 300,00“ se mijenja i glasi „747 300,00“.

U čl. 18, org. klasa 30 – Služba za informacioni sistem, ekonomska klasa 419, pozicija 4193 „Izrada i održavanje softvera“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „316 400,00“ glasi „516 400,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Izrada i održavanje softvera, za izdvajanja Službi za informacioni sistem uveća iznos za 200 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti na **projekat totalne digitalizacije javne administracije** za koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 547 300,00 EUR za još 200 000,00 EUR na 747 300,00 EUR.

Ovim amandmanom je predviđeno uvećanje izdvajanja za Službu za informacioni sistem za 200,000 EUR za projekat totalne digitalizacije javne administracije, sa fokusom na razvoj i implementaciju e-usluga koje će građanima olakšati pristup informacijama i uslugama. Ovo uvećanje budžeta bi se iskoristio za:

- **Razvoj e - upravnog portala:** Potrebno je kreirati sveobuhvatan online portal koji će pružiti građanima mogućnost da podnose sve zahtjeve, plate sve takse i pristupe različitim uslugama neophodnim za život u gradu (npr. izdavanje dokumenata, prijave i odjave). Postojeći servis je potrebno objediniti i unaprijediti kako bi obuhvatio bukvalno sve usluge koje se danas pružaju građanima Glavnog grada preko šalterskih službenika.
- **Integracija postojećih sistema:** Potrebno je osigurati da se novi sistem integriše s postojećim bazama podataka i aplikacijama u različitim gradskim službama kako bi se poboljšala efikasnost i smanjila redundantnost.
- **Obuka zaposlenih:** Potrebno je organizovati obuke za zaposlene u gradskoj administraciji kako bi se osiguralo da su u potpunosti osposobljeni za rad sa novim sistemom i pružanje podrške građanima.
- **Podrška korisnicima:** Uvođenje online chat podrške i telefonskog centra za pomoć građanima tokom prelaznog perioda, organizovanje obuka za građane, kao i kontinuirano prikupljanje povratnih informacija za unapređenje usluga.

Ukoliko bi ovaj amandman bio usvojen u značajnoj mjeri bi se povećala efikasnost odnosno došlo bi do smanjenja vremena obrade zahtjeva i papirologije, što će omogućiti bržu i efikasniju uslugu građanima. Takođe, obezbijedili bi građanima pristup uslugama 24/7, što će pomoći osobama s ograničenim mogućnostima da lakše pristupe potrebnim informacijama i uslugama. Dugoročno, digitalizacija će smanjiti administrativne troškove zbog smanjenja potrebnog papira i fizičkih resursa.

Ono što bi trebalo da bude cilj efikasne javne uprave je da se do kraja 2025. godine razvije najmanje 50 ključnih e-usluga koje građani mogu koristiti, zatim da se kontinuirano prati nivo zadovoljstva korisnika kroz anketiranje i povratne informacije, sa ciljem postizanja 80% pozitivnih ocjena na usluge. Ovim amandmanom težimo modernizaciji javne uprave i stvaranju efikasnije i transparentnije administracije koja će bolje služiti potrebama građana Podgorice.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba uvećati izdvajanja za projekat totalne digitalizacije javne administracije u Glavnom gradu - Podgorici.

AMANDMAN IX

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4318 – Ostali transferi pojedincima, predloženi iznos „1 694 500,00 “ se mijenja i glasi „1 794 500“.

U čl. 18, org. klasa 12 – Sekretarijat za socijalno staranje, ekonomska klasa 431, pozicija 4318 „Ostali transferi pojedincima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „816 500,00“ glasi „916 500,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi pojedincima, za izdvajanja Sekretarijata za socijalno staranje uveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **povećanje podrške za bavljenje sportom djece koja dolaze iz porodica koje su u stanju socijalne potrebe** za koje je prijedlogom budžeta predviđeno izdvajanje u iznosu od 816 500,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 916 500,00 EUR.

Ovim amandmanom je predviđeno uvećanje izdvajanja za Sekretarijat za socijalno staranje za 100 000,00 EUR u cilju povećanja podrške za bavljenje sportom djece koja dolaze iz porodica koje su u stanju socijalne potrebe. S obzirom na sve veći broj slučajeva vršnjačkog nasilja u našoj zajednici i na to da u Glavnom gradu živi više stotina djece iz socijalno ugroženih porodica, smatramo da je neophodno preduzeti konkretne korake kako bismo stvorili sigurnije i podržavajuće okruženje za našu djecu. Sport predstavlja jednu od ključnih preventivnih mjera za suzbijanje ovih problema, jer ne samo da doprinosi fizičkom razvoju, već i psihosocijalnom blagostanju djece.

Učestvovanje u sportskim aktivnostima pruža djeci priliku da razviju socijalne vještine, kao što su timski rad, komunikacija i rješavanje konflikata. Osim toga, sport može biti efikasan način da se usmjere energija i emocije, čime se smanjuje rizik od vršnjačkog nasilja.

Sagledavajući sveukupnu finansijsku situaciju kako u državi, tako i u Podgorici, može se reći da se mnoge porodice suočavaju sa finansijskim preprekama koje im onemogućavaju da svojoj djeci pruže pristup sportskim aktivnostima. S obzirom na to da se mjesečne članarine u sportskim školama, kao što su škole fudbala, košarke ili rukometa, kreću u prosjeku od 30 - 40 eura na mjesečnom nivou, za porodice sa ograničenim sredstvima to predstavlja značajan trošak. Osim članarina, djeci je potrebna i adekvatna sportska oprema, koja takođe može biti skupa i dodatno opterećivati budžete ovih porodica.

Zbog toga predlažemo da se u budžet Glavnog grada - Podgorice uvrste sredstva za subvencioniranje mjesečnih članarina u sportskim školama za djecu iz socijalno ugroženih porodica. Ove subvencije omogućile bi djeci da učestvuju u sportu bez finansijskog opterećenja za njihove porodice. Smatramo da bi trebalo razmotriti sistem potpunog ili djelimičnog sufinansiranja članarina, kao i programa za obezbjeđivanje sportske opreme.

Implementacijom ovog prijedloga, značajno bismo unaprijedili položaj djece iz socijalno ugroženih porodica, omogućavajući im pristup sportskim aktivnostima koje će doprinijeti poboljšanju kvaliteta njihovog života. Očekujemo da bi ovakve mjere dovele do smanjenja vršnjačkog nasilja, budući da bi sport omogućio djeci da se povežu sa vršnjacima u pozitivnom okruženju, izgrađujući prijateljstva i razvijajući empatiju.

Vjerujemo da je ulaganje u djecu, posebno onu iz ranjivih kategorija, od suštinske važnosti za stvaranje zdravijeg, harmoničnijeg i humanijeg društva.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba uvećati izdvajanja u budžetu za subvencioniranje članarina sportskim školama, kao i za obezbjeđivanje adekvatne sportske opreme, za djecu koja dolaze iz porodica u stanju socijalne potrebe. Na ovaj način možemo zajedno raditi na stvaranju boljih uslova za našu djecu i smanjenju problema vršnjačkog nasilja u našem gradu.

AMANDMAN X

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4412 – Izdaci za lokalnu infrastrukturu, predloženi iznos „61 438 500,00“ se mijenja i glasi „61 488 500,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4412 „Izdaci za lokalnu infrastrukturu“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „61 438 500,00“ glasi „61 488 500,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Kapitalni izdaci, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 50 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **izradu projektno - tehničke dokumentacije za projekat izgradnje podzemnih prolaza** na Bulevaru 21. maja koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 61 438 500,00 EUR za još 50 000,00 EUR na 61 488 500,00 EUR.

Razlozi za prihvatanje ovog amandmana se sastoje u tome da je Podgorici kao Glavnom gradu Crne Gore potrebno hitno rješavanje problema saobraćajnih zakrčenja i gužvi u saobraćaju. Kao jedna od gorućih neuralgičnih tačaka izdvaja se Bulevar 21. maja na kojem zbog velike frekvencije pješačkog saobraćaja vrlo često dolazi do zagušenja saobraćaja. Izradom tehničke dokumentacije – projektnog zadatka, kao i idejnog i glavnog projekta, biće napravljen prvi korak u realizaciji ovog infrastrukturnog projekta, koji ima potencijal da umnogome poboljša fluidnost saobraćaja u tom dijelu grada.

Dodatno opšte je poznato da kada dođe do formiranja saobraćajnih gužvi mikro lokacije sa gustim saobraćajem su izložene dodatnoj emisiji štetnih gasova, pa je samim tim i kvalitet vazduha u tim djelovima grada značajno lošiji, što pokazuju česta mjerenja PM čestica u vazduhu u meteorološkoj stanici koja se nalazi u neposrednoj blizini. Započinjanje rješenja ovog problema jedan je takođe i od zahtjeva velikog broja građana sa područja MZ Kruševac i MZ Prvi maj.

U Planu urbane održive mobilnosti jedna od mjera za smanjenje štetnih emisija izduvnih gasova jeste i formiranje takozvanih zona mirnog saobraćaja u kojima je maksimalna dozvoljena brzina 20 km/h. Izgradnjom podzemnih prolaza stvorili bi uslove da se ovaj dio bulevara saobraćajno prepozna kao zona mirnog saobraćaja u kojoj bi osim modernog i bezbjednog prolaza za pješake bilo moguće sprovesti pilot projekat ugradnje senzora koji bi registrovali zagađenost vazduha i u skladu sa radom svjetlosne signalizacije preusmjeravali saobraćaj na alternativne rute (Bulevar Mihaila Lalića, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, Moskovsku ulicu itd...).

Iz prethodno navedenog i imajući u vidu da su DUP-om „Univerzitetski centar“ predviđena tri podzemna prolaza u dijelu Bulevara 21. maja, smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti sredstva za izradu projektne dokumentacije za projekat izgradnje podzemnih prolaza na Bulevaru 21. maja.

AMANDMAN XI

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4412 – Izdaci za lokalnu infrastrukturu, predloženi iznos „61 438 500,00“ se mijenja i glasi „62 488 500,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4412 „Izdaci za lokalnu infrastrukturu“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „61 438 500,00“ glasi „62 488 500,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Kapitalni izdaci, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 1 000 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **izgradnju Bulevara Branka Deletića i dijela Studentske ulice** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 61 438 500,00 EUR za još 1 000 000,00 EUR na 62 488 500,00 EUR.

S obzirom da već imamo pripremljen Glavni projekat za Bulevar Branka Deletića i dio Studentske ulice u zahvatu DUP-a „Radoje Dakić“ i da postoji ogroman broj zahtjeva građana koji žive u Gornjoj Gorici smatramo da se u ovoj godini mogu riješiti imovinsko pravni problemi i početi sa izgradnjom pomenutog bulevara. Smatramo jako važnim rješavanje saobraćajnih gužvi pretvaranjem Ulice Branka Deletića u modernu saobraćajnicu bulevarskog tipa. Sama izgradnja ovog bulevara značajno će rasteretiti sadašnji Bulevar knjaza Danila, budući da se radi o njegovom alternativnom putnom pravcu.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti sredstva za izgradnju Bulevara Branka Deletića.

AMANDMAN XII

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4412 – Izdaci za lokalnu infrastrukturu, predloženi iznos „61 438 500,00“ se mijenja i glasi „62 488 500,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4412 „Izdaci za lokalnu infrastrukturu“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „61 438 500,00“ glasi „62 488 500,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Kapitalni izdaci, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 1 000 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **izgradnju Bulevara Drugog crnogorskog bataljona** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 61 438 500,00 EUR za još 1 000 000,00 EUR na 62 488 500,00 EUR.

S obzirom da za izgradnju bulevara u Ulici Drugog crnogorskog bataljona koja povezuje Zagorič sa centrom grada i proteže se duž korita rijeke Morače postoji završen glavni projekat i da je u toku rješavanje imovinsko pravnih odnosa predlažemo da se u ovoj godini krene sa izgradnjom pomenutog bulevara.

Razlozi za prihvatanje ovog amandmana se sastoje u tome da je potrebno hitno rješavanje problema saobraćajnih zakrčenja i gužvi u tom dijelu grada. Kao jedna od gorućih neuralgičnih tačaka u gradu izdvaja se upravo dio Vezirovog mosta i dijela Ulice Drugog crnogorskog bataljona od mosta do ukrštanja sa Piperskom ulicom.

Iz prethodnog navedenog i imajući u vidu da su se stekli uslovi za realizaciju ovog projekta, smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti sredstva za izgradnju Bulevara Drugog crnogorskog bataljona.

AMANDMAN XIII

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4413 – Izdaci za građevinske objekte, predloženi iznos „7 545 000,00“ se mijenja i glasi „7 645 000,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4413 „Izdaci za građevinske objekte“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „7 545 000,00“ glasi „7 645 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Kapitalni izdaci, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **priprema projektne dokumentacije za zatvoreni bazen i prostorije za VK „Budućnost“** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 7 545 000,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 7 645 000,00 EUR.

S obzirom na planirani razvoj sporta i prije svega vaterpola u Glavnom gradu i bitnosti za pravilan razvoj mladih ljudi predlažemo da se u 2025. godini pripremi tender za idejno rješenje, idejni i glavni projekat za novi zatvoreni bazen u Glavnom gradu.

Kao moguću lokaciju za izgradnju bazena, kao i prostorija sa pratećim sadržajem koji obuhvata svlačionice, sanitarne i tehničke, kao i prostorije za zaposlene koje bi koristio VK „Budućnost“ predlažemo sportsko rekreativnu zonu u sklopu DUP-a „Univerzitetski centar“ iza parka Tološka šuma.

Iz prethodno navedenog i imajući u vidu da je DUP-om „Univerzitetski centar“ predviđena izgradnja sportsko rekreativne zone, smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti sredstva za izradu projektne dokumentacije za projekat izgradnje zatvorenog bazena i prostorija za VK „Budućnost“.

AMANDMAN XIV

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4413 – Izdaci za građevinske objekte, predloženi iznos „7 545 000,00“ se mijenja i glasi „7 585 000,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4413 „Izdaci za građevinske objekte“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „7 545 000,00“ glasi „7 585 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Kapitalni izdaci, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **pripremu projektne dokumentacije za rezervoar za vodu na Malom brdu u MZ Momišići** koje je prijedlogom budžeta predviđeno u iznosu od 7 545 000,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 7 645 000,00 EUR.

S obzirom da se u prethodnih dvadesetak godina uradilo dosta na samom poboljšanju vodosnabdijevanja u Glavnom gradu, izgradnjom između ostalog rezervoara na Kakarickoj gori, Dajbabskoj gori smatramo da je potrebno u 2025. godini završiti glavni projekat za rezervoar na Malom brdu, kao i završiti projektnu dokumentaciju za potisni cjevovod do rezervoara i pumpu. Osim toga u planu treba da bude i poboljšanje postojećih cjevovoda u Fruškogorskoj ulici i Ulici vladike Danila, koja će služiti nakon izgradnje rezervoara kao distributivni cjevovod, sve u cilju što kvalitetnijeg i kontinuiranijeg snabdijevanja vodom za piće za mještane pomenutog dijela grada.

Iz prethodno navedenog, smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti sredstva za pripremu projektne dokumentacije za rezervoar za vodu na Malom brdu u MZ Momišići.

AMANDMAN XV

U čl. 3, ekonomska klasa 431 – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4315 – Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima, predloženi iznos „844 500,00“ se mijenja i glasi „896 500,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 431, pozicija 4315 „Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „86 000,00“ glasi „138 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 52 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **normalno funkcionisanje Crvenog krsta Glavnog grada Podgorice.**

Zakonom o Crvenom krstu Crne Gore (Službeni list CG br 28/6, 73/10 i 40/11) čl. 15 definisano je da „ZA vršenje poslova od javnog interesa iz čl. 9 i čl. 10 ovog zakona, Crvenom krstu se obezbjeđuju sredstva u budžetu Crne Gore i u budžetu lokalne samouprave.

U vezi sa tim Vlada Crne Gore u Zakonu o Budžetu Crne Gore svake godine dodjeljuje finansijska sredstva Crvenom krstu Crne Gore za „obavljanje poslova od javnog interesa u humanitarnoj oblasti (sajt Vlade Crne Gore), a Skupština Glavnog grada Podgorice u Odluci o Budžetu Glavnog grada dodjeljuje finansijska sredstva Crvenom krstu Glavnog grada Podgorica za vršenje poslova od javnog interesa, pa je Odlukom o Budžetu Glavnog grada Podgorica za 2024. godinu dodijelila iznos od 84.000,00€.

Poštujući svoja zakonom definisana prava i obaveze, Crveni krst je obezbijedio potrebne resurse neophodne za vršenje poslova od javnog interesa. Svjesni činjenice da se poslovi ne mogu obaviti sami od sebe, Crveni krst je svoje ljudske i materijalne resurse koristio za pružanje nedostajućih socijalnih servisa i usluga u Glavnom gradu Podgorica, pa je dobrovoljnim davaocima krvi, osobama sa invaliditetom, žrtvama požara, građanima u stanju siromaštva, pripadnicima RE populacije, oboljelim i starim licima i drugim stanovnicima Glavnog grada Podgorica u stanju socijalne potrebe uručio neophodnu pomoć u prehrambenim artiklima, sredstvima za higijenu, invalidskim kolicima i drugim ortopedskim pomagalicama kao i u odjeći i obući, a čija ukupna vrijednost prelazi iznos od 220.000,00€.

Izvjestaji o aktivnostima i izvještaji o strukturi potrošnje dobijenih finansijskih sredstava, redovno su dostavljani sekretaru Sekretarijata za finansijske poslove i analizu budžeta, sa svom pratećom dokumentacijom za 2024. godinu na preko 750 strana.

Odlukom o budžetu Glavnog grada Podgorica za 2024. godinu, Skupština Glavnog grada je dodijelila Crvenom krstu Glavnog grada Podgorica sredstva u iznosu od 84.000,00€, dok je sekretar Sekretarijata za finansijske poslove i analizu budžeta u Glavnom gradu izvršio transfer sredstava u iznosu od 56.000,00€, umanjujući dodijeljena sredstva za iznos od 28.000,00€ pri čemu nije donio pisani akt ili odluku sa obrazloženjem i zakonskim osnovom za istu, a što je za posljedicu imalo težak socio-ekonomski položaj 5 zaposlenih humanitarnih radnika Crvenog krsta, angažovanih na (iz)vršenju poslova od javnog interesa.

Transfer sredstava vršen je za prvih osam mjeseci i to po 7.000,00 € mjesečno. Sredstva su korištena za isplatu zarada pet zaposlenih radnika na osnovu Zakona o radu (Službeni list CG br 074/19, 008/21, 059/21, 068/21, 145/21, 077/24, 084/24 i 086/24) čl. 2 i čl. 19 st.1 tačka 4.

Sredstva su korištena i za servisiranje materijalnih troškova nastalih tokom upotrebe materijalnih resursa u vršenju poslova od javnog interesa (računi za el. energiju, računi za telefon / internet, komunalije i dr.), zatim za organizovanje akcija dobrovoljnog davalatstva krvi (prikupljeno preko 520 jedinica krvi), za jednokratne finansijske pomoći teško oboljelim licima (transplantacija bubrega i dr.), za kupovinu lijekova za stara i bolesna lica u stanju siromaštva (o svemu dostavljena finansijska dokumentacija).

Da bi se izvršile sve obaveze prema velikom broju korisnika kao i finansijske obaveze prema vršiocima poslova od javnog interesa – zaposlenim humanitarnim radnicima i za plaćanje nastalih materijalnih troškova, organizacija se morala finansijski zadužiti zbog bezrazložnog i neopravdanog uskraćivanja finansijskih sredstava.

Prijedlogom Budžeta Glavnog grada Podgorica za 2025. godinu za Crveni krst Glavnog grada Podgorica predviđena su sredstva u iznosu od 50.000,00€, što predstavlja umanjjenje od 40% u odnosu na prethodnu godinu a što je iznos manji od dobijenih sredstava u prethodnih 15 godina.

Ovaj iznos sredstava je nedovoljan za kvalitetno obavljanje poslova od javnog interesa i drugih socijalnih usluga koje se pružaju u Crvenom krstu Glavnog grada Podgorica najugroženijim kategorijama naših sugrađana a koji ne mogu dobiti istu ili sličnu uslugu – pomoć u bilo kojoj socijalnoj ili drugoj instituciju Glavnom gradu, a to su:

1. Crvenom krstu Glavnog grada Podgorica se zahtjevima za dodjelu pomoći u prehrambenim artiklima (brašno i paketi hrane, paketi sredstava za higijenu) obratilo 2.154 nosioca zahtjeva sa više od 7.700 članova domaćinstva.
2. Za pomoć u nabavci i dodjeli invalidskih kolica i ortopedskih pomagala tokom januara i prvih dana februara podnijeti su zahtjevi od 23 lica sa invaliditetom i težim oboljenjima. Imajući u vidu da je tokom 2024. godine 85 lica podnijelo zahtjev za obezbjeđenje invalidskih kolica i da su svima dodijeljena ista, a da smo u prethodnih 10-12 godina uručili preko 830 invalidskih kolica, očekivano je da se i ove godine broj zahtjeva OSI neće smanjivati, već očigledno ima tendenciju rasta.
3. U 2024. godini u saradnji sa udruženjima dobrovoljnih davaoca krvi, prikupljeno je više od 520 jedinica krvi (za dan Glavnog grada 103 jedinice krvi). Plan za 2025. godinu je da se broj prikupljenih jedinica krvi uveća.
4. Crvenom krstu Glavnog grada tokom 2024. godine obratilo se više od 260 osoba koji su zaposleni u ambasadama, prosvjetnim ustanovama, bankama i dr. sa zahtjevima za organizovanje obuke u pružanju prve pomoći, testovima o provjeri znanja i za dodjelu odgovarajućih sertifikata, na osnovu čl. 9 stav 1 tačke 10 i 11 Zakona o Crvenom krstu Crne Gore, kao i na osnovu Zakona o zaštiti i zdravlju na radu čl. 28 stav 2.
U 2025. godini (januar-februar) upućeni su zahtjevi za obuku u pružanju prve pomoći od strane zaposlenih u ambasadi Velike Britanije kao i zahtjevi nekoliko radnih organizacija koje imaju potrebu za obukom i dodjelom sertifikata za svoje zaposlene.
5. Crveni krst Glavnog grada svakodnevno prima veliki broj zahtjeva za pomoć u obezbjeđivanju odjeće i obuće. Servisiranje potreba građana u stanju siromaštva, izbjeglica, beskućnika i korisnika socijalnih usluga u institucijama kao svakodnevna aktivnost, ostvaruje se zahvaljujući donatorima, odnosno građanima i trgovinskim preduzećima.

6. Za djecu čiji su roditelji u stanju socijalne potrebe a koji su prijavljeni organizaciji u velikom broju tokom 2024. godine obezbijedeno je 580 novogodišnjih poklon paketa, 93 bebi paketa, školski pribor, igračke i dr.

Tokom 2025. godine neophodno je obezbijediti pomoć za najmlade korisnike makar na nivou pomoći iz 2024. godine, a potrebno je da se pomoć poveća.

7. Na osnovnu Zakona Crvenog krsta Crne Gore čl. 10, država Crna Gora je povjerila: „Poslove koji proističu iz odredaba Ženevskih konvencija... u Crvenom krstu vrši Služba traženja“.

Uvažavajući sve prethodno iznesene činjenice o broju i vrsti socijalnih usluga koje u Glavnom gradu pruža jedino organizacija Crvenog krsta Glavnog grada i vodeći računa o interesima osoba sa invaliditetom i drugih lica u stanju socijalne potrebe kao i njihov broj, socijalni zdravstveni status jasna je društveno-institucionalna odgovornost u neophodnosti stvaranja uslova za pružanje socijalnih servisa i usluga.

Uskraćivanje dodijeljenih finansijskih sredstava namijenjenih Crvenom krstu i samim tim otežavanje položaja Crvenog krsta i zaposlenih humanitarnih radnika koji su vršioci poslova od javnog interesa neminovno dovodi do smanjenja ili prekida mogućnosti pružanja pomoći koju jedino može pružiti organizacija Crvenog krsta. Ukoliko bi institucije u Glavnom gradu bila prinudena da stvore uslove (materijalne i ljudske resurse) za sprovođenje ovih servisa i socijalnih usluga morali bi obezbijediti znatno veća finansijska sredstva u odnosu na ova koja se opredijeljuju Crvenom krstu Glavnog grada za **vršenje poslova od javnog interesa**.

Iz prethodno navedenog, smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba izdvojiti dodatna sredstva za funkcionisanje Crvenog krsta Glavnog grada Podgorica.

AMANDMAN XVI

U članu 3, ekonomska klasa 432, pozicija 4326 "Transferi privrednim društvima" predloženi iznos se mijenja i umjesto 19,110,000.00 eura iznosi 19,180,000.00 eura, odnosno u strukturi pozicije dodaje se novi red koji glasi:

"Izdvajanja za azil i brigu o napuštenim životinjama - 70,000.00 eura"

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 432, pozicija 4326 „Transferi privrednim društvima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „19,110,000.00“ glasi „19,180,000.00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke - Transferi privrednim društvima, za izdvajanja preduzeću "Čistoća" d.o.o. uveća iznos za 70,000.00 eura. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za povećanje **izdvajanja za rad Skloništa za napuštene i izgubljene kućne ljubimce (azil) i brige o napuštenim životinjama.**

Brojni su razlozi za prihvatanje ovog amandmana. Nalaze se u tome da je sve veći broj napuštenih životinja na teritoriji Glavnog grada, kao i objektivnoj potrebi za humane i odgovorne mjere u rješavanju ovog problema. Predložena sredstva biće usmjerena na unaprjeđenje postojećih kapaciteta azila, kao i na sprovođenje programa za sterilizaciju, vakcinaciju i udomljavanje životinja.

Imajući u vidu činjenicu da je sve veći broj napuštenih životinja na teritoriji Glavnog grada, posebno je važno opredijeliti dio sredstava predložen ovim amandmanom na povećanje kapaciteta azila kroz **izgradnju novih bokseva**. Iako je važno napomenuti da većina pasa koji su na ulici ne napadaju ljude, oni ipak mogu reagovati uplašeno ili agresivno zbog svog stresa ili trauma. Zbog navedenog gradska uprava, kao i mi odbornici, imamo sve veći broj primjedbi. Svakodnevne primjedbe dolaze kako od građana zbog brige i osjećaja straha za sebe ili člana svoje porodice, tako i od brojnih nevladinih organizacija i ljubitelja kućnih ljubimaca zbog nemarnog odnosa prema napuštenim životinjama i nedostatka kapaciteta uprave da riješi ovaj problem.

Broj napuštenih pasa drastično se povećao izbijanjem epidemije parvovirusa u azilu u 2024. godini, gdje je zbog nedovoljnog kapaciteta i kasnog reagovanja uprave Čistoće preko 70 pasa ostalo bez života. Da su štenci i ostali psi na vrijeme tretirani vakcinama protiv zaraznih bolesti, odnosno da se postupilo u skladu sa Zakonom o dobrobiti životinja, broj uginulih pasa bio bi u značajnoj mjeri manji. Zbog pojave parvovirusa azil je bio zatvoren za posjete građanima i prijem novih stenaca duže od sedam mjeseci što je između ostalog posljedica povećanja broja napuštenih pasa na ulicama.

S obzirom na prirodu prenosa parvovirusa (kroz vazduh, dodir, pa i gaženje u isti boks sa psima koji su potencijalni nosioci virusa), neophodno je izgraditi **potpuno izolovane boksove sa ograničenim pristupom**, što je još jedan od razloga za prihvatanje ovog amandmana.

Dalje, važnost usvajanja ovog amandmana ogleda se i u činjenici da je neophodno poboljšati zdravstvenu njegu pasa koji su u azilu. Iz ovog razloga, dio sredstava koji se predlaže ovim amandmanom, imao bi za cilj **otvaranje veterinarske ambulante u azilu**, što ima veliku važnost iz nekoliko razloga prevencije: **zdravlje i dobrobit pasa**, preuzimanja mjera za sprječavanje širenje **širenja zaraznih bolesti** (epidemija parvovirusa je u 2024. godini odnijela preko 70 života u azilu i još veći broj van azila), redovna **sterilizacija i kastracija**. Sa postojanjem veterinarske službe u samom azilu, koja je opremljena savremenim instrumentima, značajno bi se smanjilo čekanje na intervenciju i poboljšao oporavak pasa nakon same intervencije. Veliki broj životinja prilikom dolaska u sklonište nema nikakav zaštitni imunitet na bolesti koje se preveniraju vakcinacijom, što je još jedan od razloga važnosti prisustva veterinara u azilu;

Svako sklonište ima planirani kapacitet za zbrinjavanje i broj jedinki o kojima se brine i ne smije da prede taj nivo. Kada se brojnošću populacije premaši kapacitet skloništa, standardi za držanje i njegu postaju nesprovodljivi. Koliko smo upoznati Sklonište za napuštene i izgubljene kućne ljubimce trenutno raspolaže sa oko 160 bokseva, dakle predviđeno je da u istom bude do 160 pasa i u skladu sa tim su opredijeljena sredstva. Međutim, činjenica je da se u azil trenutno nalazi i preko 200 pasa. Navedeno iziskuje dodatne troškove hrane, njege, pregleda i intervencija. U tom smislu je važno napomenuti da je prenaseljenost jedan od najvećih faktora stresa kod životinja u skloništima. Prenaseljenost povećava broj i nivo raznih stresora u skloništu, uključujući buku, zagađivače vazduha i infektivne agense i kompromituje zdravlje i dobrobit populacije, povećavajući rizik za izbijanja ozbiljnijih žarišta bolesti.

Dakle od navedenih sredstava 30.000,00 € izdvojilo bi se za izgradnju veterinarske ambulante i opremanje iste, 20.000,00€ za izgradnju dodatnih bokseva, uvećanje u iznosu od 10.000,00 za hranu i njegu pasa u skladu sa brojem istih u azilu i Zakonom o dobrobiti životinja, kao i 10.000,00 za dodatne troškove vakcinacije, sterilizacije/kastracije i identifikacije napuštenih pasa (imajući u vidu nagli porast broja istih). Ovaj iznos predstavlja minimalni iznos u odnosu na stvarne potrebe, imajući u vidu trenutno stanje napuštenih pasa na teritoriji Glavnog grada.

Iz prethodno navedenog, smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba povećati izdvajanja za azil i brigu o napuštenim životinjama, obzirom da amandman doprinosi poboljšanju uslova za napuštene životinje i očuvanju humane odgovornosti prema životnoj sredini u Glavnom gradu.

AMANDMAN XVII

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4319 – Ostali transferi institucijama, predloženi iznos „763 300,00“ se mijenja i glasi „783 300, 00“.

U čl. 18, org. klasa 12 – Sekretarijat za socijalno staranje, ekonomska klasa 431, pozicija 4319 „Ostali transferi institucijama“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „303 000,00 “ glasi „323 000,00 “

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi institucijama, za izdvajanja Sekretarijatu za socijalno staranje uveća iznos za 20 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **novu stavku - Aktivnosti Kuće zdravlja** koja prijedlogom budžeta nije predviđena, u iznosu od 20 000,00 EUR.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga uzeli smo u obzir statistiku Svjetske zdravstvene organizacije, prema kojoj je čak 65,1% smrti u Crnoj Gori proukovanom nezaraznim bolestima¹ kao što su kardiovaskularna oboljenja, karcinom, hronična oboljenja pluća i dijabetes. Pored ovoga, primijetan je rast potrebe za uslugama podrške očuvanju mentalnog zdravlja, promocije prevencije vršnjačkog nasilja i nenasilnog ponašanja, planiranja porodice i sl. Sve ove aktivnosti u prethodnih nekoliko godina realizovane su upravo kroz Kuću zdravlja, kao dragocjen servis građana Podgorice čiji rad se nipošto ne smije prekinuti.

Razlozi za donošenje ovog amandmana dodatno leže u tome što smatramo da je potrebno da upravo Glavni grad, u kome živi gotovo trećina stanovništva Crne Gore, a osvrćući se i na skorašnje tragične događaje u Crnoj Gori, bude taj koji će omogućiti kvalitetno zdravstveno obrazovanje i dodatne usluge za sve građanke i građane Podgorice.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način omogućiti održavanje i unapređenje kvaliteta zdravstvenog obrazovanja i prevencije nezaraznih bolesti na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

¹ <https://data.who.int/countries/499>

AMANDMAN XVIII

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4319 – Ostali transferi institucijama, predloženi iznos „763 300,00“ se mijenja i glasi „798 300, 00“.

U čl. 18, org. klasa 12 – Sekretarijat za socijalno staranje, ekonomska klasa 431, pozicija 4319 „Ostali transferi institucijama“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „303 000,00 “ glasi „338 000,00 “

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi institucijama, za izdvajanja Sekretarijata za socijalno staranje uveća iznos za 35 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **Aktivnosti podrške programima za osobe s invaliditetom** koja je prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 15 000,00 EUR za još 35 000,00 EUR na 50 000,00 EUR.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga analizirali smo prethodno sprovedene aktivnosti za osobe s invaliditetom na teritoriji Glavnog grada i javno raspoložive prijedloge organizacija civilnog društva u kojima se ističe potreba za većim i proaktivnijim učešćem Glavnog grada u obezbjeđivanju podrške osobama s invaliditetom i njihovim porodicama. Imajući u vidu da u Podgorici, prema rezultatima Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova iz 2023. godine živi 179505 stanovnika, od kojih 11605, odnosno 6,46% navodi da ima „smetnje u obavljanju svakodnevnih aktivnosti“, a da je, prema svjetskim statističkim procjenama, ovaj broj i veći i kreće se oko 15%, proističe logična potreba za većim ulaganjima u ovu oblast.

Razlozi za donošenje ovog amandmana dodatno leže u tome što smatramo da će se usvajanjem Lokalnog plana za unaprijeđenje socijalne inkluzije i razvoj usluga socijalne i dječje zaštite za period 2024-2027. godine, koji je Programom rada Skupštine Glavnog grada predviđen za I kvartal tekuće godine, a koji u nacrtu sadrži veliki broj aktivnosti usmjerenih na osobe s invaliditetom, kao i kroz Lokalni akcioni plan za zaštitu osoba s invaliditetom od diskriminacije i promociju jednakosti za period 2025-2028. godine, čija su izrada i usvajanje takođe planirani u I kvartalu tekuće godine, povećati potreba za sredstvima za sprovođenje aktivnosti u ovoj oblasti čiji će nosilac biti Glavni grad.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način povećati izdvojena sredstva za aktivnosti podrške programima za osobe sa invaliditetom na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN XIX

U čl. 3, ekonomska klasa 441 – Kapitalni izdaci, pozicija 4416 – Investiciono održavanje, predloženi iznos „6 253 800,00“ se mijenja i glasi „6 303 800, 00“.

U čl. 18, org. klasa 12 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 441, pozicija 4416 „Investiciono održavanje“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „6 253 800,00“ glasi „6 303 800, 00“.

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Investiciono održavanje, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 50 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **finansijsku podršku mladim nezavisnim umjetnicima i stvaraocima kroz projekat iscrtavanja murala u Glavnom gradu** sredstva koja su prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 6 253 800,00 EUR za još 50 000,00 EUR na 6 303 800, 00 EUR.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga vodili smo se time da Podgoricu promovišemo kao grad prepoznatljiv po urbanoj kulturi koja treba da podstakne kreativnost nezavisnih umjetnika/ca i savremenih crnogorskih stvaraoca, kao i da obezbijedi međunarodnu vidljivost kroz prezentaciju svog izraza u formi – murala.

Takođe, na ovaj način dodatno podstičemo razvijanje i promovisanje kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnih aktivnosti i kulturnog života uopšte, valorizacija kulturne baštine, doprinos interkulturalnom dijalogu i očuvanje posebnosti različitih kulturnih identiteta, kao pomoć u afirmaciji identiteta Crne Gore kao države, i promovisanju kulturnih veza sa drugim zemljama.

Dodatno, smatramo da ovaj vid popularne umjetnosti koju vidamo svakodnevno na ulicama širom svijeta ima široku primjenu, od umjetničkog izražavanja do marketinške svrhe, posebno u doba savremene tehnologije. U konačnom, smatramo da će realizacija ovog projekat doprinijeti da murali postanu novi simbol grada koji će između ostalog pružiti turistima i posjetiocima poseban sadržaj.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način omogućiti da Podgorica kao Glavni grad Crne Gore bude prepoznat kao grad urbane kulture.

AMANDMAN XX

U čl. 3, ekonomska klasa 431 – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4315 – Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima, predloženi iznos „844 500,00“ se mijenja i glasi „944 500,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 431, pozicija 4315 „Transferi političkim partijama, strankama i udruženjima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „86 000,00“ glasi „186 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta poveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **organizaciju fakultativnih kurseva i seminara iz oblasti građanskog obrazovanja u okviru institucija kao što su Kancelarije za mlade ili Centar kompetencija** koji je prijedlogom budžeta predviđen u iznosu od 86 000,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 186 000,00EUR.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga analizirali smo razvijenost građanske svijesti kod mladih u Crnoj Gori i zaključili da je ona na nezavidnom nivou. Obzirom da predmet građansko vaspitanje nije zastupljen u našim osnovnim ni srednjim školama, mladi pokazuju nizak nivo formalnog obrazovanja o građanskim pravima, etici, pravdi i odgovornosti, ulozu u društvu i važnosti aktivnog učešća u političkom životu. Zbog niske edukacije o demokratiji, nijesu u stanju da prepoznaju prijetnje koje joj dolaze i stanu u njenu zaštitu. Potrebno je uložiti u obrazovanje, razviti digitalnu pismenost, pristupiti volonterizmu i potrebnim društvenim inicijativama.

Razlozi za donošenje ovog amandmana dodatno leže u tome što smatramo da je građansko obrazovanje od ključne važnosti za razvijanje svijesti o odgovornostima i pravima u društvu. Mladim ljudima omogućava da postanu aktivni i odgovorni građani sposobni da učestvuju u društvenom životu na pravi i konstruktivan način. Ovo obrazovanje pomaže u razumijevanju principa demokratije, ljudskih prava i sloboda, zakona, razvoja kreativnog i kritičkog mišljenja, rješavanju konflikata i uspješnom savladavanju istih, razvijanju društvene odgovornosti i usmjerenosti ka civilizacijskim vrijednostima budućeg građanina.

Mladi čovjek mora da nauči da prepozna nasilje (fizičko, psihičko, seksualno, nasilje u školama i na radnom mjestu, sajber i internet nasilje) i da ga odmah prijavi nadležnim institucijama (policiji, Centru za socijalni rad ili nekoj NVO organizaciji koja se bavi ovom problematikom). Ovakvim oblikom edukacije mladi mogu da doprinesu smanjenju nasilja, širenju svijesti o problemu i davanju podrške žrtvama nasilja.

Takođe, mladi ljudi treba da budu dobro informisani o narkomaniji i narkoticima kako bi uspješno izbjegli rizike koji dolaze njihovom upotrebom. Da su to supstance koje utiču na nervni sistem i tijelo pojedinca izazivajući ozbiljne, kako fizičke tako i mentalne, probleme. Korišćenje narkotika može dovesti do problema u porodici, u društvu sa prijateljima, u školi ili na poslu. Upotrebom, posjedovanjem ili distribucijom ilegalnih narkotika predviđena je kazna zakonom a što može dovesti do hapšenja, kazni i posjedovanja kriminalnog dosijea. Obrazovanje i informisanost o rizicima korišćenja droga može značajno smanjiti šanse da mladi ljudi padnu pod njihov uticaj.

Veoma je važno i edukovati mlade kada je u pitanju vrsta duvanskog proizvoda po imenu snus koji je među srednjoškolcima vrlo popularan. Nikotin i druge supstance koje se u njemu nalaze mogu povećati rizik od razvoja raka usne šupljine, grla, pankreasa. Zavisnost može dovesti do problema sa zdravljem, smanjenja energije, anksioznosti, depresije i otežanog prestanka upotrebe. Veliki su rizici i od srčanih bolesti, moždanog udara i drugih kardiovaskularnih problema.

Prema podacima iz 2024.godine, na teritoriji Podgorice zabilježeno je 109 krivičnih djela nasilja u porodici i porodičnoj zajednici počinjenih od strane 115 lica, od kojih je 104 muškarca i 11 žena. Takođe, procjene iz 2020. godine ukazuju da u Podgorici postoji 1.248 osoba korisnika psihoaktivnih supstanci, što predstavlja stopu od 9,5 na 1.000 stanovnika u dobi od 18 do 64 godine. Prema istraživanju Globalnog istraživanja pušenja kod mladih, više od 30% učenika uzrasta od 13 do 15 godina eksperimentisalo je sa cigaretama, dok je 5,1% njih bilo stalni pušači.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način omogućiti kontinuiranu edukaciju mladih ljudi (da razvijaju kritičko mišljenje, grade moralne i etičke vrijednosti, jačaju samopouzdanje, smanjuju socijalnu nejednakost, razvijaju zdrave stilove života...) na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN XXI

U čl. 3, ekonomska klasa 414 – Rashodi za usluge , pozicija 4346 – Advokatske, notarske i pravne usluge , predloženi iznos 141 100,00 eura se mijenja i glasi 111 100,00 eura.

U čl. 3, ekonomska klasa 431 – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, , pozicija 4319 Ostali transferi institucijama predloženi iznos se mijenja i umjesto 763 300,00 eura glasi 793 300,00 eura.

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi institucijama u dijelu ekonomske klase 431- Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, za potreba osnivanja Dnevnog centra za onkološke pacijente iznos uveća za 30 000,00 eura i da iznosi 793 300,00 eura.

Navedena sredstva koja je potrebno opredijeliti **za osnivanje Dnevnog centra za onkološke pacijente**, potrebno je preusmjeriti sa ekonomske klase 414 – Rashodi za usluge, pozicija 4346 – Advokatske, notarske i pravne usluge, tako što će se predviđena sredstva umanjiti za 30 000,00 eura odnosno predloženi iznos od 141 100,00 eura se mijenja i glasi 111 100,00 eura.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga analizirali smo nepotrebno angažovanje advokatskih kancelarija u prethodnoj godini za potrebe Uprave za zaštitu imovinsko pravnih interesa Glavnog grada i značajan rast troškova po ovom osnovu. Uzevši u obzir činjenicu da u navedenoj Upravi su stalno zaposlena lica sa položenim pravnim ispitom i višegodišnjim pravnim iskustvom u zastupanju interesa Glavnog grada smatramo nepotrebним angažovanje privatnih advokatskih kancelarija i stvaranje nepotrebnih troškova za budžet Glavnog grada.

Razlozi za donošenje ovog amandmana kucijalno leže u tome što smatramo da je u prethodnoj deceniji zabilježen, nažalost, drastičan rast onkoloških pacijenata na teritoriji Glavnog grada kojima je po uzoru na razvijene evropske gradove potreban i Dnevni centar za onkološke pacijente.

Misija Dnevnog centra za onkološke pacijente biće pružanje psihološke podrške onkološkim pacijentima i njihovih porodicama, vršenje obuke i edukacije za članove porodica oboljelih kako bi zajedno sa medicinskim radnicima mogli pružati palijativnu njegu svojim najbližim, siguran prostor za međusobnu podršku oboljelih i izliječenih.

Vjerujemo da je i sve teži socio-ekonomski momenat u društvu bitan indikator da Glavni grad kao najrazvijenija lokalna uprava u Crnoj Gori opredijeli navedena sredstava i u narednim godinama dodatno podrži rad Dnevnog centra za onkološke pacijente.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način stvoriti pretpostavke za osnivanje Dnevnog centra za onkološke pacijente na teritoriji Glavnog grada – Podgorice.

AMANDMAN XXII

U čl. 3, ekonomska klasa 431 - Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4313- Transferi institucijama kulture i sporta predloženi iznos 4 313 000,00 se mijenja i glasi 4 613 000,00.

U čl. 3, ekonomska klasa 419 – Ostali izdaci, pozicija 4191 – Izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu, predloženi iznos se mijenja i umjesto 1 148 000,00 glasi 848 000,00 eura.

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Transferi institucijama kulture i sporta, iznos uveća za 300 000,00 eura. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti **za finansiranje sporta** odnosno da sredstva za sport budu uvećana sa 3 893 000,00 na 4 193 000, 00 eura odnosno da se izvrši uvećanje sredstava iz budžeta Glavnog grada Podgorica za sledeće sportske klubove – za Košarkaški klub Budućnost uvećati sredstava za 150 000,00 eura, za Ženski rukometni klub Budućnost uvećati sredstava za 100 000 eura i za Vaterpolo plivački klub Budućnost opredijeliti dodatnih 50 000,00 eura.

Prilikom koncipiranja ovog prijedloga analizirali smo potrebe navedenih sportskih klubova koji su u prethodnoj godini imali ozbiljne finansijske probleme zbog nedovoljnog sluha Vlade Crne Gore u vezi finansiranja najtrofejnijih podgoričkih i crnogorskih sportskih klubova.

Smatramo da je dužnost i obaveza Glavnog grada Podgorice da dodatno uveća finansijska sredstva za kreiranje što boljih uslova kako bi profesionalni sportisti ostvarivali još bolje rezultate, a mladi započinjali buduće sportske karijere.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način omogućiti stabilne finansijske navdenim sportskim klubovima.

AMANDMAN XXIII

U čl. 3, ekonomska klasa 431 – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, pozicija 4318 – Ostali transferi pojedincima, predloženi iznos „1 694 500,00“ se mijenja i glasi „1 794 500,00“.

U čl. 18, org. klasa 16 – Sekretarijat za kulturu, ekonomska klasa 431, pozicija 4318 „Ostali transferi pojedincima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „267 000,00“ glasi „367 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru, za izdvajanja Sekretarijatu za kulturu uveća iznos za 100 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **podršku studentima sa teritorije Glavnog grada - Podgorice na studijama u inostranstvu za studijsku 2025/26 godinu - za troškove smještaja, zakupa stambenih prostora, apartmana ili soba u internatima i univerzitetskim kampusima** sredstva koja su prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 267 000,00 EUR za još 100 000,00 EUR na 367 000, 00 EUR.

Statistika MONSTAT-a pokazuje da je čak 44.017 naših državljana žive ili rade u inostranstvu, a najčešći razlozi su ekonomski, odnosno zbog posla. Od njih, najveći broj ima između 20-29 godina – 12.009. Kada je riječ o Glavnom gradu, 6.384 stanovnika se nalazi se u inostranstvu. Ovaj podatak ukazuje na sve veću potrebu za podrškom mladima koji se odlučuju na studije u inostranstvu, ali i na važnost pružanja adekvatnih uslova odnosno podrške za njihovo dalje obrazovanje i u krajnjem povratak kući.

Podrška mladima, naročito studentima koji nastoje da steknu visoko obrazovanje, od ključne je važnosti za dalji ekonomski i društveni razvoj Podgorice. Mnogi mladi ljudi se suočavaju sa velikim finansijskim izazovima, uključujući visoke troškove stanovanja tokom studiranja, što može negativno uticati na njihov akademski učinak i motivaciju. Ovom podrškom obezbijedili bismo im adekvatnije uslove tokom studijskog boravka i omogućili da se fokusiraju na akademske studije, istraživanja i razvoj svojih vještina.

Kriterijumi za dodjelu ove stipendije biće jasni i transparentni, kako bi se obezbijedio pravičan i ravnopravan pristup svima. Prijedlog kriterijuma su **izvrsnost – akademska postignuća** (studenti sa istaknutim akademskim rezultatima biće prioritet za dodjelu stipendiranja), **deficitarnost naučne oblasti** (studenti koji se obrazuju u deficitarnim oblastima i naučnim disciplinama koje su od posebnog značaja za razvoj našeg društva biće preferirani), **socio-ekonomski status** (studenti iz socijalno ugroženih porodica ili sa nižim prihodima treba da imaju prioritet u procesu dodjele stipendija), **redovno upisivanje naredne godine** (kandidati koji su već na studijama i pokazuju posvećenost istim i redovno upisuju narednu godinu studija), **kredibilnost fakulteta na međunarodnom nivou** (studenti koji studiraju na institucijama visokog obrazovanja koje imaju visok međunarodni rejting i priznanje), kao i **dodatna postignuća** (studenti sa posebnim postignućima u nauci, društvenim projektima, volonterizmu ili drugim oblastima od značaja koja su dostigli tokom studija).

Uporedna praksa nam pokazuje da je Hrvatska za ovu studijsku godinu izdvojila 3,5 miliona eura za 2000 studenata, za stipendije na mjesečnom nivou u periodu trajanja od 10 mjeseci, dok je prošle godine stipendirala 1500 studenata, što predstavlja rast za 500 novih stipendista i izraziti trud i napor da daju podršku svojim studentima i zadrže ih u državi.

Kao odgovorni ljudi prema budućnosti, svjesni važnosti ulaganja u obrazovanje, jer obrazovana mladost znači prosperitet i napredak Podgorice, a i Crne Gore, ovim amandmanom dajemo jasnu potvrdu posvećenosti unaprijeđenju kvaliteta života naših mladih, jer oni su budućnost našeg grada, a naš zadatak je da im obezbijedimo temelje za njihov uspjeh.

Takode, podsticanje studenata da studiraju u inostranstvu, bilo kroz mobilnost u okviru evropskih programa ili drugih međunarodnih inicijativa, doprinosi obogaćivanju znanja, vještina i iskustava, kasnije će se prenijeti u našu zajednicu. Studenti koji steknu obrazovanje u razvijenim zemljama svijeta donose sa sobom nova znanja, tehnologije i inovacije, koji imaju potencijal da unaprijede sve sektore našeg društva, uključujući privredu, nauku, kulturu i tehnologiju u Podgorici. Oni su nada našeg grada i kroz znanje, hrabrost i ljubav prema učenju, Podgorica će sa njima izrasti u evropsku metropolu.

Ovom podrškom dajemo doprinos boljoj mobilnosti mladih, otvaranju prilika za kvalitetno obrazovanje, čime stvaramo snažnu osnovu za povratak mladih ljudi u Podgoricu sa novostečenim znanjem i iskustvom, što će doprinijeti daljem ekonomskom rastu, inovacijama i modernizaciji našeg grada, kako bismo zajedno izgradili budućnost Podgorice.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba omogućiti podršku studentima sa teritorije Glavnog grada - Podgorice na studijama u inostranstvu za studijsku 2025/26 godinu - za troškove smještaja, zakupa stambenih prostora, apartmana ili soba u internatima i univerzitetskim kampusima.

AMANDMAN XXIV

U čl. 3, ekonomska klasa 432 – Ostali transferi, pozicija 4326 – Transferi privrednim društvima, predloženi iznos „19 110 000,00“ se mijenja i glasi „19 510 000,00“.

U čl. 18, org. klasa 08 – Sekretarijat za finansijske poslove i analizu budžeta, ekonomska klasa 432, pozicija 4326 „Transferi privrednim društvima“, predloženi iznos se mijenja i umjesto „19 110 000,00“ glasi „19 510 000,00“

OBRAZLOŽENJE

Amandmanom je predviđeno da se kod budžetske stavke – Ostali transferi, za izdvajanja Sekretarijatu za finansijske poslove i analizu budžeta uveća iznos za 400 000,00 EUR. Ovaj iznos je potrebno preusmjeriti za **spvođenje programa subvencioniranja računa za utrošenu vodu, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za period od 1.03.2025.godine do 31.12.2025.godine** sredstva koja su prijedlogom budžeta predviđena u iznosu od 19 110 000,00 EUR za još 400 000,00 EUR na 19 510 000, 00 EUR.

Cijeneći činjenicu da je Odlukom nadležne (regulatorne) agencije koja utvrđuje cijenu vršenja komunalne djelatnosti privrednog društva nadležnog za sprovođenje komunalne djelatnosti ista povećana od 1. januara 2025. godine u prosjeku za 40% prethodne cijene, i vodeći računa o najugroženijim kategorijama stanovništva na teritoriji Glavnog grada Podgorice, potrebno je usvajanjem ovog amandmana otvoriti prostor u budžetu Glavnog grada – Podgorice za sprovođenje programa subvencioniranja računa za utrošenu vodu, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za period od 1.03.2025.godine do 31.12.2025.godine kako bi se olakšalo svakodnevno funkcionisanje korisnika komunalnih usluga u finansijskom pogledu.

Efekti usvajanja ovog amandmana biće osjetno umanjeње računa za utrošenu vodu, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za ranjive kategorija stanovništva u Glavnom gradu Podgorici. Korisnici ovog programa, mogu podnijeti zahtjev za korišćenje prava predviđenog ovim amandmanom i ukoliko organ lokalne samouprave pozitivno odgovori na podnešeni zahtjev donošenjem rješenja, isti mogu predviđenu subvenciju koristiti 10 mjeseci (definisano posebnom Odlukom).

Posebnom Odlukom predviđeno je koje kategorije stanovništva na teritoriji Glavnog grada Podgorice imaju pravo na korišćenje subvencije.

Finansijski efekti ovog amandmana neće imati značajniji dodatni uticaj na budžet budući da su i do sada postojale olakšice i benefiti za korisnike koji pripadaju ranjivim kategorijama, a takođe cijeneći stabilnu finansijsku situaciju u Glavnom gradu i prihode koji su u proteklom periodu ostvareni. Takođe, treba voditi računa i o tome da je ova vrsta komunalne djelatnosti suštinski djelatnost od javnog značaja, i saglasno tome potrebno je i dodatno stimulirati i subvencionirati ovakve djelatnosti.

Iz prethodno navedenog smatramo da predloženi amandman treba usvojiti i na taj način treba stvoriti uslove za sprovođenje programa subvencioniranja računa za utrošenu vodu, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za period od 1.03.2025. godine do 31.12.2025. godine.